

Tribuna Nouă

REDACȚIA ȘI
ADMINISTRAȚIA
Bulev. Regina Maria Nr.
12. Tipografia „Aradul”

INSERTII
se primesc după tarif la
Administrația Ziarului
și la toate agențiile de
publicitate.

Lei ex.

ZIAR POLITIC NAȚIONAL

DIRECTOR: ION MONTANI.

2 Lei ex.

Ce nu crede Budapesta?

Când treci cumpăna apelor

Arad, 23 Octomvrie

Un ziarist din capitala Ungariei, acum în toamnă marea exilă de la Cluj, face într'un număr al unui ziar de tiraj dela Budapesta o colorată descriere a celor „dincelo — cum spune el — cumpăna apelor”, — adică după ce se dă de la Oradea-Mare în sus dela Cluj.

„Ziaristul nostru mosafir a găsit „necunoscute” pe la gări, „străină” prin trenuri, — a regăsit în plină stăpânire — a ungurească. „Aici — constată — s'au schimbat numai aparențele și viața au rămas cea veche. Ziaristul îmbrăcat în uniformă ungurească își cere biletul ungurește, gârlă răsună într'una stereotipul „vizez”. Hordarul (hamalul) a vădit tot „hordar”, ca mai demult, și puteai să treci prin falmicile ale Ardealului, fără viză”.

În continuare, ziaristul ungur ne spune că a găsit fața capitalei Ardealului schimbată tot numai la aparență, dar pe români i-a găsit, spre marea lui uimire — toleranți până la încredințare, dupăcum am avut și ocazia să constatăm dăunăzi.

Pentru a ilustra starea sufletească a ungurilor din România, poartă o caracteristică și foarte conștientă obișnuință, a conștientilor dela Cluj. Afăm anume, că odată în toată firea, se așează, după înserare, sub Lupoica din Piața Măriei și încep să scâncească întocmai ca copiii de leagăn și să țipe, făcând lumea ungurească aglomerată în mod firesc să întrebe de cauza acelor scâncete de copil. Atunci, în rol, răspunde:

— Nu eu am plâns, vă rog, ci ziaristul Romulus, pentru că e flăcău și nu poate să ajungă țitele sale.

Așa își petrec ungurii dela Cluj, aceste nostalgice seri de toamnă. Așa știu ei să sfideze, prea ingenios, pe „suceritorii”, cari nu le pot face nici o supărare. — Departe de noi gândul să-i tulburăm în inocență și — trebuie să recunoaștem — foarte inteligentele lor distracții de constanță.

de ei, pentru că văd mai clar zările viitorului. Multiplele probleme ce a deslețat dela înțelegerea sa statul român au fost arătate de senatorul român în lumina adevărului — și ziarul are impresia, că se risipește pe nesimțite o păci a minciunii.

În adevăr propaganda antiromânească, a coborât o groasă păci pe malurile Tisei. Nu ne mirăm, că ziarul în chestiune, nu s'a dat bătut din primul moment — când s'a trezit în față cu adevărul și că la urmă se reținează după rezervația mintală, că „n'a mai avut ocazie să asculte un ton de această natură, venit din cercurile politice românești”.

Sânt, la părere, chestiuni de-o mică importanță cele întretesute în aceste fugitive rânduri, ele străfulgeră însă până în miezul seculului nostru diferend cu ungurii. Bine ar fi ca vecinii noștri să-și scoată ochelarii artificiali lor educației antiromânești decăteori trec granițele noastre. Ar dispărea reacredința cu tot cortelul ei de rele. Ar seca la Budapesta seculara pornire absurdă de-a încropi pe alții și un nou cer le-ar încânta vederile: cerul liniștii sufletești a românului, care de veacuri se uită calm și sigur de destinul său la cece se sbat zadarnic pentru a-și croi un drum lămurit în lume.

Consiliul de miniștri

Membrii guvernului s'au întrunit în consiliu sub președinția d-lui Ion I. C. Brătianu, președintele consiliului.

Discuția la mesagiul va începe atât la Camera cât și la Senat Luni.

În numele guvernului vor răspunde: la Camera d-nii G. G. Mărzescu, I. Inculeț și G. Tătărescu, iar la Senat d-nii I. G. Duca și Al. Constantinescu.

Consiliul a dispus apoi ca înmormântarea lui Iancu Flondor să se facă pe socoteala statului.

D. I. Nistor va reprezenta guvernul la înmormântare.

S'au rezolvit afacerile curente.

NOTE

Intre artă și sport

Arad, 23 Oct.

În țările occidentale sporturile numără printre prietenii lor mulți artiști și literați. În Franța poezii și romancierii urcă în aeroplane, în căutarea de noi senzații. Sporturile au găsit în lumea artelor și puternici cântăreți.

Dar să nu credem că pasiunea asta pentru sporturi s'ar fi accentuat doar înaintea războiului sau după războiu. Goethe a fost și un pasionat sportman și un sincer, elocvent apologist al exercițiilor fizice. În memoriile sale, marele Olimpian, omul sănătos prin excelență, scrie:

„Ca acolecenții cari, cu toată desvoltarea facultăților lor intelectuale, uită totul pentru simple jocuri de copii îndăcșite recapătă gustul pentru acestea, nouă ne pare că pierdem cu totul din vedere obiectele cele mai serioase cari ne atrag luarea aminte. Cu toate acestea, exercițiilor de acest fel și mișcărilor fără țintă cari au deșteptat în mine cele mai nobile nevoi, de mult timp somnolente, le datoriez cea mai rapidă înflorire a însușirilor mele poetice”.

Goethe descrie apoi o emulație nocturnă de patinaj: „luna care leșea din sânii norilor răspândind, pe câmpiile acoperite cu zăpada, lumina ei dulce; aerul nopții care înainta murmurând spre noi, șagomilele ce le făcea ghiata asemenea bubuiturilor de tunet, când crepa sub picioarele noastre, mișcările noastre repezi, totul ne amintea sălbatica majestate a scenelor din Ossian”.

Ce-ar fi dacă le-am cere și noi artiștilor și scriitorilor noștri să parăsescă, pentru o vreme, cafețele și să apară pe arenele sportive sau să riște voiajuri în aeroplane?...

Le-am cere oare lucruri imposibile? Poate sporturile ar vindeca literatura noastră, din ultimul timp, de multe viciilele de cari n'avem nevoie.

Lichidarea bugetului de cheltuieli pe anul 1923

Ministerul finanțelor pentru a grăbi lichidarea bugetului de cheltuieli pe exercițiul anului 1923 a deschis un credit de 2 miliarde 856.527.133 lei.

Această sumă reprezintă disponibilul neordonanțat de contabilitățile ministerelor.

În cea mai mare parte, suma în chestiune este deja achitată celor în drept, rămânând numai să se facă formalitățile legale de contabilizare.

În ce privește restul sumei pentru plata creanțelor a căror ordonanțare n'a putut fi făcută de către diferite ministere în limitele termenului prevăzut de legea contabilității, s'a făcut ordonanțarea.

În modul acesta, vom avea în cel mai scurt timp regularizarea completă a bugetului de cheltuieli pe anul 1923 și astfel, contabilitățile ministerelor vor fi degajate de acte cari în trecut împovărau inutil lucrările.

Ziarul „Times” și administrația românească

În ziarul „Times” a apărut de curând câteva observații asupra situației din Basarabia, făcute de un trimis special al acestui ziar care a vizitat în cunoștință de cauză țara. Intre alte constatări corespondentul lui „Times” scrie:

„Am văzut pe grănicerii români și am făcut cunoștință cu poliția și jandarmeria românească. Trebuie să o spun că este în număr mai mic ca a Poloniei și mai puțin de temut. Ea este mult mai bine dispusă deși e plătită puțin”.

Mai departe corespondentul englez arată că chiar minoritățile preferă să fie sub administrația românească decât sub aceea bolșevică.

Desființarea Inspectoratelor administrative din Basarabia

Au fost desființate cele trei inspectorate administrative cari funcționau în Basarabia. În locul lor se va înființa un inspectorat general administrativ, care se va ocupa cu controlul administrativ și va da îndrumările necesare în administrație.

Controlul militar în Germania

Paris, 21. — „Le Journal” anunță din Berlin că în cursul unei vizite neașteptate, comisiunea interaliată de control militar a descoperit la riște stabiliment industriale din Berlin câteva mii de obuze pe care Reichul le-a comandat contrar stipulațiilor tratatului dela Versailles.

Așezarea refugiaților din Ungaria

Arad, 23 Oct.

Odată cu retragerea armatelor române din noile hotare ale Ungariei, după ce au fixat granițele noastre etnice, trecute sub stăpânirea gloriosului Rege Ferdinand I, atunci zic, un număr de gospodari români și-au părăsit averile, pentru a veni să se împartășească la noua viață națională în România integrată. Deasemenea, cu ocaziunea delimitării frontierei noastre spre Ungaria, rămânând unele sate românești, între hotarele Ungariei, parte din aceștia, s'au retras pentru a duce casa comună cu frații liberi.

Ast-fel s'au refugiat în județul Arad cam 600 familii din diferite sate rămase țării vecine.

Grija guvernului a fost ca, acești frați refugiați să fie ocrotiți și așezați în condițiuni bune.

Di ministru Al. Constantinescu și d. subsecretar de stat Cipăianu, cunoscând situația acestor români, de acord cu di ministru General Văitoianu și potrivit stăruințelor puse de di I. Georgescu, prefectul județului nostru, a luat hotărârea să desăvârșască opera de dreptate, făgăduită plugarilor refugiați.

În acest scop a delegat pe di St. D. Spătar, inspector general al mini-

sterului de Domenii care, sosind în localitate și luând înțelegere cu di Prefect I. Georgescu, au purces la primele forme pregătitoare impropriității lor, aducând mulțumire în suflitele acestor harnici muncitori de pământ.

Intrucât tablourile îndreptățiților sunt închise după legea agrară și pentru a satisface pe refugiați, d. ministru al agriculturii, Alexandru Costantinescu, va depune un proiect de lege, în toamna această chiar, a nume pentru refugiați, care să fie votată de parlament.

Pe baza acestei legi, plugarii refugiați vor fi improprietați pe rezervele de pământ oprite de stat, pentru ei.

Locuri de case se vor da la toți refugiații, în localitățile unde doresc să se stabilească.

Di inspector general Spătaru, de acord cu di prefect Georgescu și d. consilier agricol, au decis ca vetrele satelor cele nouă să se măsoare chiar în toamna aceasta. Tot acum s'au dat ordine să se dea pământul de muncă provizoriu.

Se vor face sate model, în stil românesc. Vom arăta, la timpul său, ce s'a mai hotărât.

FOILETON

Mamă

Arad, 23 Oct.

Te văd ca pe-o icoană aruncată
De-o mână pătimasă din altar;
Te văd ca pe-o icoană aruncată
De mână unui neînțelept zidar
Ce înoeste casa noastră toată.

Sărmană mamă, stai uitată'n sat
Cum stau uitate florile în glastre;
Invioiere trecutul depărtat
Cu amintirea zămbetelor noastre.

O, dac'ar fi în lume, să putem,
Să 'ntoarcem vremea dusă, înapoi
Ca să refacem uriașul ghem
Al vremii ce ne-a îmbătrânit pe noi!

Dar, te înalți, o mamă, în altar,
Catapeteazma minții să te țină,
Din valurile albe de lumină
Să torni asupra-mi pământescul har.

Arad, Oct. 1924.

VOLBURA POIANA

Chestiuni sociale

Prietenia dintre femei.

Femeia se arată în general mai pătrunzătoare decât bărbatul, când este vorba de un sentiment, fie chiar față de altă femeie.

Natura ei vecinic bănuitoare, o face să nu se încredă în nimeni cu ușurință.

Aceasta este și cauza pentru care întâlnim foarte rar o adevărată prietenie între două femei.

Chiar dacă în aparență am crede că există, totuși studiindu-le cu interes conduita uneia față de cealaltă, vom ajunge la constatarea, că totul este superficial la ele.

În raportul lor de prietenie, rar își fac destăinuri de o natură mai intimă și atunci chiar o fac urmărind un anumit scop.

S'a făcut constatarea, că chiar compătimitatea exprimată față de o prietenă, este făcută din calcul; iar bunătatea și filantropia manifestată, are la spate interesul de a se face cunoscută.

Aceste calități ale unora dintre femei, fac impresia lumii, pe care o răspândește luna: o lumină fără căldură.

Grațiozitățile pe care și-le împărtășesc femeile ca prietene între ele, sunt aproape toate calculate, pornite din rațiune, foarte rar din inimă.

Nu mai vorbim de cazul când în prietenia lor, intervine interesul pentru un bărbat.

Ele devin atunci fără îndurare una împotriva celeilalte: în chestiuni de inimă nu există concesiane.

Aceste porniri, completate cu metoadele moderne de educație, fac pe femeia de astăzi să nu mai fie capabilă de o abnegațiune, pentru un simțământ atât de înălțat ca prietenia; egoismul înrădăcinat în toată lumea, dar mai ales manifestat de femeie, distruge orice nobilă pornire.

În privința prieteniei, femeia se identifică într'un mod greșit cu bărbatul, pentru că pe câtă vreme acesta din urmă dovedește mai multă răbdare, tact și îngăduire în prietenie, femeia dinpovră este pornită și stăpânită de prea mult egoism.

Mitologia și istoria, care au un câmp atât de întins de fapte, vorbesc foarte puțin de prietenii între femei.

Se vede că natura a înzestrat femeia cu simțăminte înălțătoare și delicate în așa chip, încât intenționat aceste să poată fi trecute și insuflăte numai dela ea la bărbat și reciproc.

Prietenia dintre bărbați

Singura și cea mai-precisă formă a prieteniei în adevăratul ei înțeles, nusedesvoltă decât numai între bărbați. Aceasta nu este o aserțiune egoistă pentru a măguli calitățile bărbatului. Nu. Cu aceasta nu voim să spunem, că toți bărbații sunt în stare să împărtășească o prietenie. Asta nu!

Ca să existe, ca să trăiască într'adevăr o amicitie, concurează o mulțime de condițiuni. Se cere un simț, care nu se învață

din cărți, nu se caută, ci se naște odată cu individul.

Ceeace noi numim prietenie, nu este decât o apropiere prin obicinuința de a fi împreună, resimțită ca necesară poate din contactul impus al ocupațiunii. Aceasta nu este prietenia de care voim noi să vorbim și care întretine legătura caldă dintre doi inși; simțământul acela, care unește într'un amestec atât de complet două suflete, încât le confundă, dând naștere la o singură voință, la un singur gând în doi creeri, după definiția lui Aristotel.

Aceasta este adevăratul sens al prieteniei, privit în înțelesul admisibil al contopirii, făcând totuși deosebirea a două personalități distincte.

Admițând că în relațiunea lor totul este comun între ei: voința, gândirea, judecata și chiar conveniențele, unui autori, cari au făcut observațiuni asupra prieteniei, susțin că prietenii nu-și datoresc recunoștință. Mulțumiile pe care și le adresează, nu fac decât să desvaluiească indoiala, pe care a avut-o acela, care mulțumește, față de acela care i-a făcut un serviciu.

Noi suntem însă de părere, că orcât de perfect ar fi prietenia și orcât de strâns ar fi unitatea sufletească, există totuși o urmă de „eu și tu”, care dă naștere recunoștinței, exprimată prin mulțumire.

Un prieten cu adevărat sincer, simte o mare satisfacție, când i-se cere un serviciu, și când are prilejul să dea, bucuria lui este mai mare chiar decât când primește.

Reflectând asupra condițiilor riguroase

activitatea Societății de cale ferată electrică „Arad-Podgoria“.

Arad, 23 Oct.

următoarea întâmpinare, carei îi

cu plăcere:

Director, în nr. 101 al ziarului

„Tribuna Nouă“ a apărut un articol intitulat

„Către abonații noștri“ în care se vorbește

despre activitatea noastră este învinuită că

nu funcționează așa cum trebuie să funcționeze

și a publicului, am

și a vă ruga, ca pe temeiul dreptului

de a ne acorda legea, să dispuneți

în cel mai apropiat număr al

ziarului de următoarele informații:

Informațiile noastre a fost naționalizată

în 1921 pe baza unei convenții în-

care cu fostii ei proprietari, confirmă că

nu au fost obligați a menține în func-

ție pe toți vechii angajați ai Societății.

De atunci nici 10 nu erau români. De

pe o parte azi am completat numai cu

toate locurile vacante prin

recrutare, destituire sau încetare din viață,

pe o altă parte azi contingentul angajaților So-

cietății se compune după cum urmează:

Angajați români;

Angajați cetățeni români, dar de na-

ționalitate străină;

Angajați toți români.

Pe lângă limba oficială, Societatea a

privatizat din 1921 limba română în

toate scrierile și în corespondență și a în-

semnat sacrificii bănești,

deosebit de mari pentru angajații

naționaliști. Actualmente se în-

teresează personalul nostru cu cheltuieli So-

cietății două cursuri de limba română în

care toți personalul va fi supus unui

examen de limba română orânduit de Mi-

nisterul Comunicațiilor.

Trenurile noastre transportă zilnic din

satele Podgoriei la Arad peste 100 elevi

acordându-le abonaamente scolare, cu re-

duceri ce merg până la 80 procente din co-

stul abonaamentelor obținute.

Pe lângă acestea, în toate ocaziunile când

grupe scolare sau instituții culturale în

trece prin Arad sau dorit să viziteze

Podgoria, li s'a acordat gratuit vagoane și

trenuri speciale, în dorința de a veni de a

contribui după puterile noastre la acțiunea

generală pentru cultura națională.

Dacă prietenul dv. ar fi luat osteneala

a cere informații și de la noi, suntem si-

guri că nu ar fi publicat acel articol; îi

multumim totuși că ne-a dat ocazia de a

arăta publicului arădan că Societatea no-

astră se silește a face pe terenul național

ceva mai mult decât multe alte instituții

publice și particulare din acest oraș.

Cu deosebită stimă:

Ing. Ștefan Mateescu.

Ziarul nostru a fost departe de

intențiunea de-a bănuși măcar activi-

tatea Societății Arad-Podgoria. Rân-

durile noastre din nrul 101 au tin-

tit alte puncte de vedere, iar dacă

au acuzat și un mic echivoc, se da-

toarește întâmplării de care vorbeam.

Cititorii noștri se aleg, din toată

cheșiunea, cu câștigul de a fi avut

ocazia să cunoască și să se bucure

de-o conștiință muncă românească

ce se depune în cadrele acestei so-

cietăți.

Dela poliție

Hoată prinsă

Weis Arcadie din Str. Mărașesti a recla-

mat poliției că de către necunoscuți i s'a

furat în lăsa de la el lucruri în valoare

de circa 6000 lei. Cazul fiind dat în cer-

care agentului, care a descoperit că autori

a acestui furt pe soția lui Boros Carol din

Zărdul-Mare, unde s'a și găsit o parte

din lucrurile furate. Numita a fost arestată

și se va înainta Parchetului.

Moșă criminală

Aslăzi a fost înaintat Parchetului moșă

Maria Vancea care a provocat un avort

individei Kohajda Ana primind în schimb

suma de 700 lei ca plată.

O escrocherie senzațională

A fost arestată soția chelnerului

Schiller Matei, pentru că sub dife-

rite pretexte a comis crima de în-

selăciune și plămădire în inscrieri

în valoare de circa 1.000.000 lei.

Aceasta valoare este numai o parte,

reclamațiile curg și se crede că va-

loarea este cu mult mai mare. S'a

făcut câte-va confiscări de valori,

însă nu ajunge nici a zecea parte

din suma escrocată. Deocamdată la

prefectura poliției se fac reclamațiile

celor păgubiți. Cercetarea se face de

d-nii comisari Iancu Traian și Dră-

ghici Aurel.

Revoltă pe un vas bol-

șevic

Constanța, 22. — Persoanele sosite din

Constantinopol anunță următoarele:

Vaporul sovietic Kolacoli a sosit la Con-

stantinopol venind din Odessa fără a avea pe

bord pe căpitani și secundul acestuia. Fap-

tul părăd suspect autorităților otomane,

acestea au deschis o anchetă care a stabilit

că echipajul se revoltase în timpul călă-

toriei împotriva ofițerilor vasului înecându-i.

Au fost arestați capii revoltei cari vor fi

predați autorităților rusești.

O zonă liberă

în portul Galați

Membrii Camerei de comerț din Galați

s'au întrunit luni după amiază discutând

interesantă problemă a creării unei zone

libere în portul Galați, spre a facilita scur-

gerea exportului de mărfuri poloneze prin

România în Balcani și spre Orient. Cu acest

prilej s'a discutat și chestiunea canalului care

s'a proiectat spre a lega Vistula prin râul

San cu Nistrul și Dunărea, spre a deservi

aceste transporturi. Construirea canalului ar

costa un miliard lei, din cari jumătate ar

cădea în sarcina Poloniei.

Consiliul superior

al energiei

După raportul ministrului de industrie și

comerț, suveranul a semnat decretul de

numire a membrilor în consiliul superior al

energiei.

Membrii sunt d-nii:

Rudolf Oprean, inginer-șef cl. I, membru

în consiliu superior al apelor, ca delegat al

acelui consiliu, Elie Radu, inginer, inspector

general, ca delegat al consiliului de control

și îndrumare al întreprinderilor statului cu

caracter economic, Alexanru Crăsnaru,

membru al consiliului superior administrativ,

ca delegat al ministerului de interne, Con-

stantin Romano, președintele secției IV al

Curții de apel, delegat de Curtea de apel,

d-n București, Dimitrie Leonida, inginer-

electrician, delegat de asociația generală a

inginerilor români, Constantin Bușilă, ingi-

ner-electrician, delegat de societatea poli-

tehnică, Constantin R. Mircea, inginer, ca

reprezentant al Uniunii generale a indu-

striștilor români, Constantin I. C. Brătianu,

delegat al consiliului superior al economiei

naționale, Ludovic Mrazek, profesor, direc-

torul institutului geologic al României, Vir-

gil Alimăneșteanu, inginer de mine, delegat

de asociația inginerilor de mine, Nicolae

Budurescu, secretar general, delegat de mi-

nisterul muncii reprezentând interesele

muncii, Ștefan Bogdan, chimist, desemnat

de ministerul industriei și comerțului.

(x) „Jocul cu moartea“ este titlul

dramei care Vineri se rulează ultima oară în

cinema Apollo. Această dramă impresionantă

în 7 acte, descrie viața reporterilor din

America, cari trec prin momente îngrozito-

are. Acest film american, care atât în

frumusețe cât și în aranjamentul lui se

poate însuși între filmele cari răcori ne

este posibilitate să vedem.

Repriza „Arena Sângeroasă“ Sâmbătă în

Apollo. Cel mai frumos și cel mai cu gust

aranjat film a sezonului e drama aceasta

de circ, care și-a luat tema din viața to-

readoșilor din Spania.

Acest film este scris de renumitul scriitor

spaniol Blasco Ibanez și e producția fabri-

cii cu nume mondial Paramount. În roluri

principale joacă Rodolpho Valentino și

Lia Lee, înecăsoși Rodolpho, care pune în

umire lumea cu producțiunile lui supraome-

nești. Acest film de 8 acte se va rula de

Sâmbătă începând în cinema Apollo.

(x) În cinema Urania azi altina oră

se rulează: „În ghiarele demonilor“ dramă.

În acest film american rolul principal îl

joacă renumitul acrobat american Houdini,

care cu producțiunile lui a ajuns să-și că-

știge un renume mondial. Reprezentațiile se

incep la orele 4 și jumătate 5, 6, 7 și ju-

matate.

Starea vagoanelor în tra-

ficul internațional

Direcțiunea generală c.f.r. a constatat în

ultimul timp că multe stațiuni încărcă

pentru export să fie examinate cu minu-

țioasă înaintea de încărcare, întrebuin-

țându-se numai acelea cari, conform regula-

mentelor, nu prezintă nici un defect.

Deasemeni s'a mai atras atențiunea sta-

țiunilor ca ferestrele vagoanelor să fie

bine închise, spre a se evita eventualele

sustrageri din conținut.

Dacă marfa încărcată în vagoane acoperite

reclamă că ferestrele să fie deschise, spre

exemplu: malai proaspăt, porumb

nou, etc., ele pot fi lăsate deschise, sau li

se va aplica o pânză de sârmă tîntuită, cu

condiția ca expeditorul să facă această men-

țiune în scrisoarea de trăsura semnată în

regulă.

Pentru orice abatere dela dispozițiunile

de mai sus, direcțiunea generală c.f.r. va

fi responsabilă pe șefii de gară sau ma-

gazi.

Suspendarea curselor

fluviale Giurgiu-Viena

Cu începere dela 20 Octomvrie, oprindu-

se circulația vapoarelor de pasageri ale so-

cietății austriece D. D. S. G., cari fac cursa

pe Dunăre între Giurgiu și Viena, trenu-

rele de legătură Nr. 833 și 854 nu vor mai

circula între Giurgiu și Ramadan în zilele

de Luni, Miercuri, Vineri și Sâmbătă, în

legătură cu aceste vapoare.

„Astra“ culturală în Arad

Membrii „Asociațiunii“ pentru lite-

ratură română și cultura poporului

român se convoacă la adunarea

generală ordinară, ce se va ține în

Arad, în zilele de 8 și 9 Noemvrie

1924.

Programul adunării este următorul:

Vineri, în 7 Noemvrie 1924, la orele

6 d. a.

Consfătuire cu domnii directori ai des-

părțămintelor „Asociațiunii“ privitor la

modificarea Statutelor.

Sâmbătă, în 8 Noemvrie 1924, la

orele 11 a. m.

Sedința I., cu următoarea ordine

de zi:

1. Deschiderea adunării generale.

2. Inscrisura delegaților prezenți ai des-

părțămintelor.

3. Raportul general al comitetului cen-

tral pe anul 1923.

4. Alegerea comisiunilor pentru:

Centrala bolșevistă pentru Balcani la Viena

Activitatea ei în vederea revoluției

Ziarele bulgare „Svobodna Retch“ și „Slovo“ publică următorul expozit asupra activității Centralei bolșeviste pentru Balcani din Viena:

În conformitate cu rezoluția Comitetului executiv al Internaționalei a III-a din Moscova, luată în sesiunea sa din 12 August 1923, s-a întreprins o secție bolșevistă pentru Balcani la Viena.

Acastă secție desfășoară o mare activitate ce are de scop crearea unei Federații balcanice a Sovietelor, cuprinzând următoarele State: Bulgaria, Grecia, România și Jugoslavia. Tcherșky e șeful acestei secțiuni. S-a organizat de asemenea două birouri speciale: de propagandă și de presă, acesta din urmă condus de Harlakoff care în același timp dirijează ziarul „Federeția Balcanică“, care apare la Viena.

Unul din cei mai devotați colaboratori ai secțiunii e Kosta Thodoroff, care e însărcinat să se ocupe de afacerile și chestiunile jugoslave. Dimo Dimoff, reprezentantul general al Internaționalei a III-a în Bulgaria, deputat comunist, de curând asasinat, era unul din membrii acestei secțiuni.

Scopul direct al activității desfășurate de secție este organizarea grupurilor comuniste militante în țările balcanice. După stăruința lui V. Kolaroff și a lui Kr. Rakovskiy, Bulgaria a fost aleasă ca avangardă a revoluției sociale în Balcani.

Planul revoluției în Balcani

V. Kolaroff a elaborat în amănunțime planul revoluției care a fost ulterior aprobat de către comitetul executiv.

În câteva cuvinte cuprinsul acestui plan:

1. — Câștigarea comitetului central al organizației revoluționare interne macedonene făgăduindu-i-se un sprijin material, fără nici un fel de rezerve, pentru a răsturna puterea guvernului bulgar și a provoca apoi o insurecție în Macedonia în scopul de a institui acolo un sistem de guvernământ sovietist.

2. — Organizarea în teritoriile anexate la Grecia și Jugoslavia a unor corpuri de partizani comunisti în scopul de a provoca guvernul bulgar și a obține o intervenție

armată a Micii Antante în afacerile interne ale Bulgariei.

3. — Organizarea în Bulgaria de bande comuniste, pentru a turbura viața normală a țării și a pricinui acolo războaie.

4. — Crearea de depozite de arme pe coasta Mării Negre.

Acest proiect a fost aprobat de Comitetul executiv din Moscova în sesiunea sa din 13 Martie anul curent și trimis secției vieneze la 16 Martie curent, sub No. 193 și, în același timp, Internaționalei a III-a a acordat creditele indispensabile.

Eșuarea conspirației

Din fericire, această conspirație îndreptată contra independenței Bulgariei și contra păcii din Balcani, a eșuat. Lovitura pregătită împotriva organizației revoluționare și patriotice macedonene a dat greș.

Amenințările bolșevicilor

Totuși acest insucces n'a descurajat pe agenții bolșevicilor și dovada e următorul document:

A III-A INTERNAȚIONALĂ

Secția pentru Balcani, Viena
22 Octombrie 1924.

Către partidul comunist.

Către nucleurile comuniste militante

Către șefii responsabili.

Către grupurile de luptă.

„Insuccesele din ultimele zile nu trebuie să oprească, nici măcar pentru o clipă, acțiunea începută. Momentul victoriei e apropiat. Pierderea celor mai buni camarazi ai mei justifică sentimentul de răzbunare deșteptat în noi. Forța noastră stă în Unire. Organizați baltioane, grupe de câte trei și cinci. Răzbunare nemiloasă contra trădătorilor și călăilor revoluției! Pentru un camarad ucis vom face să piară 10—20 gârzi albe. Compania Tzankoff trăiește ultimele sale zile. Ceașul răzbunării e aproape. Trăiască Internaționala III-a! Trăiască republica sovietistă a Bulgariei!

Zalkind.

Semnat secretarul:

Artamonoff.

Economice.

Suprafețele însămânțate în anul agricol 1923-1924

Grâul a ocupat în total, o întindere de 3.172.102 Ha, dintre care 1.392.047 Ha în vechiul regat, 895.793 Ha în Transilvania, 854.415 Ha în Basarabia și 29.847 Ha în Bucovina.

Secara s'a cultivat pe o întindere totală de 271.454 Ha. În vechiul regat 59.895 Ha, în Transilvania 86.811 Ha, în Basarabia 100.139 Ha și în Bucovina 24.609 Ha.

Orzul s'a cultivat pe o întindere de 1.850.731 Ha, dintre care 888.713 Ha, în vechiul regat, 152.202 Ha, în Transilvania, 778.921 Ha, în Basarabia și 30.895 Ha, în Bucovina.

Ovăzul pe o întindere totală de 1.236.580 Ha, s'a cultivat: 697.981 Ha, în vechiul regat, 274.323 Ha, în Transilvania, 218.351 Ha în Basarabia și 45.925 Ha în Bucovina.

Porumbul rămâne planta care ocupă cele mai mari întinderi cultivabile în vechiul regat (2.131.189 Ha). În Transilvania (739.255 Ha) și în Basarabia (692.776 Ha) ocupă întinderi mai mici decât grâul. Numai în Bucovina (58.234 Ha) ocupă ca și în vechiul regat întinderi aproape de două ori mai mari decât grâul.

Piața cerealelor

În străinătate piața slabă.

În țara cumpărătorii se abțin.

Cerealele au cotel la:

BRILA: orz 70000 lei, ovăz 52000 lei, fasole 110000 lei, grâu 78000 lei, porumb 53000 lei vagonul. bordo.

GALAȚI: orz 70000 lei, ovăz 52000 lei, fasole 110000 lei, grâu 78000 lei, porumb 59000 lei vagonul. bordo.

TULCEA: orz 70000 lei, porumb 53000 lei vagonul. bordo.

CONSTANȚA: orz 70800 lei, ovăz 52000 lei, fasole 115000 lei, porumb 53800 lei, grâu 79000 lei vagonul. bordo.

CALARAȘI: ovăz 48000 lei, porumb 50 mii lei, vagonul, bordo.

OLTENIȚA: orz 49500 lei, vagonul, bordo.

Petrolul

Producția petrolului în cursul anului trecut a început să apropie producția din timp normal. S'au extras în acest an 1.512.302 tone, față de 1.372.905 tone în 1922.

Valoarea petrolului extras a trecut de la 1.321.296.259 lei în 1921, 1.875.861.426 lei în 1922, la 3.756.254.774 lei în 1923.

Anul trecut am avut în plină activitate 63 rafinerii cari au destilă 1.357.224 tone de țitei, producând: 300.847 tone benzina, 213.206 tone petrol, 126.103 tone uleiuri mincrale, rămânând și 667.535 reziduri.

Din cantitățile de mai sus, consumația

internă a absorbit 87.590 tone benzină, din petrol 97.359 tone, iar din uleiuri minerale 116.382 tone.

Exportul în anul trecut s'a prezintă astfel: 192.996 tone petrol, 144.932 tone benzină, 16.857 tone uleiuri minerale, 30.248 tone reziduri petrolifere și 40 tone parafină.

Acest export s'a făcut în: Egipt, Anglia, Austria, Turcia, Ungaria, Italia Jugoslavia etc.

Gazul natural

O creștere simțită s'a făcut în consumația gazului natural.

După părerile specialiștilor producția gazului natural emanat din sondele petrolifere se cifrează printr'un debit de 2 miliarde metri cubi.

În Ardeal, acest debit trece mult peste 2 miliarde metri cubi. Și totuși, anul trecut, nu s'au utilizat decât 17 la sută din producție pentru scopuri industriale.

Faptul este însă îmbucurător, deoarece în 1922 nu se utilizau decât 5 la sută. Aceasta dovedește că uriașă sursă de energie începe să fie mai bine utilizată.

Piața petrolului

Piața se menține slabă. Transacțiuni puține și cereri reduse. Sunt însă speranțe că odată cu venirea iernei să se facă simțită din nou lipsa de produse și prețurile să crească. Unimele știri venite de pe șantier, arată de altfel că producția de țitei e staționară și speră de asemenea că față de supraproducția actuală, guvernul să lase liber exportul de țitei. În acest sens se agită micii producători.

Prețurile au fost:

La intern:

Țiteiul 16800 lei vagonul cel de Buztenari.

Benzina ușoară este cerută la 7 lei kgr. loco fabrică fără taxe și oferită la 7.05 lei kgr.

Benzina grea este cerută la 4.70 lei kgr. loco fabrică fără taxe și oferită la 4.80 lei kgr.

Petrolul lampant este cerut la 2.80 lei kgr. loco fabrică fără taxe și oferit la 2.90 lei kgr.

Motorina este cerută la 2.20 lei kgr. loco fabrică fără taxe și oferită la 2.30 lei kgr.

Păcura este cerută la 2 lei kgr. loco fabrică fără taxe și oferită la 2.10 lei kgr.

La export:

Benzina ușoară o găsim la 7 lei kgr. loco fabrică și 9 lei kgr. fob. Constanța.

Benzina grea o avem la 4.50 lei kgr. loco fabrică și 6.50 lei kgr. fob. Constanța.

Petrolul lampant este la 2.50 lei kgr. loco fabrică și 3.30 lei kgr. fob. Constanța. Motorina o avem la 2 lei kgr. loco fabrică și 3 lei kgr. fob. Constanța.

Știri externe

BELGRAD. — Din pricina situației economice precare de după război, au trebuit să fie întrerupte construcțiile de căi ferate, afară de cele locale. Afluența capitalurilor străine permite acum reluarea construcției la noi linii. Grație împrumutului de 3 mil. de dolari ai băncii Blair Bank din New-York și grație altor două milioane de dolari puse ulterior la dispoziția guvernului se va începe în anul viitor construcția de noi linii. În toamna aceasta se vor termina 280 klm. de cale normală și 56 klm. de cale ferată îngustă. Convențiunile pentru construcția drumului de fier adriatic a fost prelungită până la 31 Martie 1925.

VARȘOVIA. — Din pricina creșterii zilnice a prețului obiectelor de primă necesitate se prevede că se vor ivi noi grave conflicte în centrele industriale unde lucrătorii vor cere o sporire a salariilor.

BELGRAD. — La începutul lunii Oct. erau în Jugoslavia circa 100 mii muncitori lipsiți de lucru.

BELGRAD. — Pe luna August Jugoslavia a exportat 389.674 tone, iar din Ian. până în August inclusiv 2.310.543 tone.

Exportul din anul acesta e cu 27 la sută mai mare ca în anul trecut.

Exportul din luna August e evaluat la 854.7 milioane dinari, iar exportul din Ianuarie-August la 5.716,9 milioane dinari, adică cu 24,6 la sută mai mult ca în anul precedent.

—00—

Devizele și valuta.

Rador, 23 Octombrie.

Zürich: Deschiderea: Inchiderea:

Berlin: 123.50 — 123.50

Amsterdam: 204.75 — 204.75

New-York: 519.67 — 520. —

Londra: 2341.25 — 2342. —

Paris: 2721.25 — 2725. —

Milano: 2261.87.50 — 2262. —

Praga: 1547.50 — 1550. —

Budapesta: 68. — — 68. —

Belgrad: 750. — — 755. —

București: 292.50 — 295. —

Varșovia: 100. — — 100. —

Viena: 7325. — — 7325. —

București închiderea: Paris 9.30, Londra 798, Berlin —, New-York 177. —, Milano 777, Zurich 34. —, Viena 25. —, Praga 525, Budapesta —

Valute: Napoleon 700, Marca de aur 45, Ieva

121, lira turcească 90, font englez francez 9.30, franc elvețian 34, drachma 300, dinar 250, dolar 177, austriacă 25 —, coroana macedonă col 510, Marca polonă 33. —

Știri din Capitală

Ziua II-a a Campionatelor

A doua zi a campionatelor s'a terminat cu victoria favoriților. Fără a putea spune că sportul a fost la un nivel mai ridicat ca cel de Duminică trecută, trebuie totuși să constatăm că echipele s'au prezentat în formații mai complete, tot mai aproape de cele cari vor rămâne definitive.

Jocurile, și de astădată n'au prezentat exhibiții prea reușite. Tehnica și tactica echipelor cari participă la matchuri, afară de a Romcomitului, încă nu sunt puse la punct, — mai ales că unele din ele nu fac antrenament decât cu ocaziunea matchurilor de campionate.

Aparițiunea Colței, într-o formație cu mult spre bine față de trecut, cu elemente noi de talia lui Batu dela Prahova și Nistorică dela Sportul Studențesc, nu a realizat nădejile puse în ea partizanilor lui N. Secăreanu, cu toate că Triumf s'a prezentat cu o echipă mult slăbită.

Cercul Athletic, cu echipa de „Old-boy“ amestecată cu „juniori“ cu toate stăruințele căpitanului Săvulescu, care a reluat iarăși comanda, nu s'a putut lupta cu succes contra Valului, de astădată cu mult spre bine față de exhibiția din trecut.

Se vorbește că Cercul Athletic va reuși să pună în scurt timp în linie o echipă mult întărită prin prezența lui Zelenka, Madarasz și alți jucători de clasă din Ardeal.

Olimpia de altă parte a confirmat valoarea din matchul cu Venus. Datorită unui joc mai omogen și variat a învins tânără echipă oboreană.

Iată, mai jos, cronicile diverselor matchuri.

Rezultate tehnice

Cat. I. CAMP.

Olimpia—Unirea 1:0 (0:0)
Val Vârte—C. A. B. 3:2 (1:0)
Triumf—Coltea 2:0 (2:0)
Romcomit—C. F. R. 6:1 (1:0)

Cat. II. CAMP.

Victoria—Șoimii 0:0 (0:0)
Sportul—Orfeuș 1:0 (1:0)
Alfa—Diana 0:0 (0:0)
Isvor—Arsenal 3:1 (0:1)

Tennis

Campionatul din Queen's

Mishu bătut în primul tur

Campionul nostru, Nicolae Mishu, având antrenamentul necesar a fost primul tur al Campionatului Queen's bului din Londra. Invingătorul său a întâlnit însă o mare rezistență, și a fost următorul 1-6, 11-9, 6-2.

Borotra și Brugnon în America

Borotra și Brugnon au mai rămas tele-Unite după sfârșitul Cupei D. au efectuat un turneu la Montreal, Saint-Louis, Kansas-City, San-Francisco, Los-Angeles, fiind primiți pretutindeni cu mare entuziasm. Campionii francezi s'au stăruit în medie 6 matchuri din 7, chiar în dublu pe frații Kinsey, am Statelor-Unite cu 4-6, 6-3, 6-3.

La Los-Angeles Brugnon a învins Westbroock-Snodgrass 6-1, 2-6, Verandini 2-6, 10-8, 7-5, și Snodgrass 7-5, 6-0.

În dublu Brugnon—Borotra au învins pe Westbroock—Snodgrass 6-1, 2-6, 6-4.

Tilden Actor

„New-York Herald“ anunță că C. Lumei, americanul Tilden, a decis să turând ca actor pe scena Teatrului din New-York.

Cetiți și răspândiți Tribuna Nouă

Tipografia „Aradul”

aranjată cu cele mai moderne mașini de tipar și cele mai moderne litere pentru pregătirea tuturor lucrărilor aparținătoare acestei branșe, precum: reviste literare, anuare școlare, invitări de cununie, botez, petreceri, bilete de vizită, etc. etc.

Tipografia Aradul S. P. A.
ARAD, Bul. Reg. Maria 12. (În curte la dreapta).